

УДК 657

Т.О. Пасько, кандидат економічних наук

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

В роботі досліджуються особливості сучасного стану бухгалтерського обліку в Україні в умовах переходу на Міжнародні стандарти обліку і звітності. Визначаються перспективні напрямки розвитку обліку.

Summary

The article studies peculiarities of modern state of accounting in Ukraine in conditions of transition to International standards of accounting. The directions of subsequent development of accounting are defined.

Постановка проблеми. Минуло більше ніж п'ять років, як в Україні розпочалося реформування національної системи бухгалтерського обліку, приведення її у відповідність до вимог ринкової економіки та Міжнародних стандартів обліку. За цей час відбулися суттєві зміни у системі бухгалтерського обліку. Розгляд сучасних особливостей обліку є дуже важливим для формування перспективних напрямків його розвитку.

Аналіз останніх досліджень та невирішені раніше частини проблеми. Дослідження сучасного стану розвитку обліку широко обговорюється в обліково-економічній літературі. Особливої уваги заслуговують роботи вітчизняних науковців, зокрема, Ф. Бутинця, М. Пушкара, В. Сопко, С. Голова та інш. Слід зазначити, що проблема визначення перспективних напрямків розвитку обліку є досить неоднозначною. Дискусійність проблеми міститься у пошуку відповіді на

питання щодо формування сучасної парадигми обліку і звітності та визначення пріоритетних напрямків розвитку обліку.

Мета статті полягає в дослідженні сучасних особливостей бухгалтерського обліку в Україні та визначенні перспективних напрямків його розвитку.

Основна частина. Особливістю сучасного етапу розвитку бухгалтерського обліку в Україні є існування фінансового і податкового обліку одночасно. Сьогодні існування двох паралельних систем обліку обумовлюється тим, що фінансовий і податковий облік мають різні цілі. Фінансовий облік має на меті надання достовірної інформації про фінансовий стан підприємства для потенційного інвестора, а податковий облік виконує фіскальні і регуляторні функції. Ведення податкового обліку ускладнюється постійними змінами податкового законодавства. Крім того, він приносить додаткові витрати підприємству.

Також слід зазначити, що сьогодні фінансовий облік відходить на друге місце після податкового обліку і належним чином не ведеться. На більшості підприємств взагалі спостерігається тенденція перетворення фінансового обліку в податковий. Основна увага приділяється обліку доходів і витрат для обчислення суми податків.

На наш погляд, сьогодні гостро назріла необхідність маскимального наближення показників податкового обліку до системи фінансового обліку обліку. Система подвійного обліку є обтяжливою як на рівні підприємств, так і на рівні держави. Так для підприємств – платників податків, це додаткові витрати. Для держави існування такої системи перешкоджає в питаннях прогнозування доходної частини бюджету, оскільки плани економічного розвитку економіки використовують статистичну інформацію і не можуть використовувати податкову звітність як таку, що надає звітність не повного кола господарських суб'єктів, а лише платників податків.

Вважаємо, що для цього необхідно вести єдиний бухгалтерський облік, який би повністю відображав вимоги податкових органів. Складання податкової звітності повинно базуватися, виходячи з даних фінансової звітності. А для цього необхідна єдина методологія формування доходів та витрат як в податковому, так і в бухгалтерському обліку.

Не можна не погодитись з думкою проф. Ф.Ф. Бутинця про те, що сьогодні бухгалтерський облік зорієнтований на впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності, які нічого не дають господарю, крім плутанини в обліку його майна та фінансових результатів [1]. Облік не слугує власнику суб'єкта господарювання, - тобо не дає гарантії збереження його майна, не надає щоденно необхідної інформації для управління. В таких умовах бухгалтерія зводиться до механічного складання фінансової звітності.

Основним недоліками національних положень (стандартів) обліку є те, що вони не охоплюють всі Міжнародні стандарти фінансової звітності, не передбачають чітких методів обліку, встановлюють жорсткі форми фінансової звітності, дуже стислі за обсягом і не містять пояснень щодо застосування окремих їх норм. [2]. Крім того, національні положення обліку, які розробляються, потребують удосконалення окремих положень, що стосуються власника.

Крім того, в обліково-економічній літературі все більше з'являється наукових робіт, пов'язаних з дослідженням історичних етапів розвитку бухгалтерського обліку. Адже для розуміння сучасного стану обліку і оцінки подальших напрямків його розвитку необхідно вивчати його історію. Особливістю розгляду будь-якої облікової категорії має бути глибоке і всестроннє історичне дослідження її з моменту виникнення і до сьогоднішніх днів. На жаль, сьогодні ще мало наукових робіт, присвячених еволюції таких нових категорій обліку, як: нематеріальні активи, емісійний дохід, цінні папери та інш. Таким чином, важливим

перспективним напрямком розвитку обліку є дослідження історичних аспектів розвитку нових бухгалтерських категорій.

Сучасний етап розвитку обліку передбачає теоретичне обґрунтування нових підходів до застосування існуючих облікових знань. Найбільш важливою проблемою є узагальнення існуючих знань і приведення їх в систему. Подальший розвиток бухгалтерського обліку повинен відбуватися в напрямку постійного перегляду і удосконалення теоретичних основ обліку з урахуванням найкращих наукових здобутків представників різних національних шкіл обліку.

Розвиток практики бухгалтерського обліку вимагає наукової розробки його теорії із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій. Сьогодні розвиток бухгалтерського обліку відбувається в умовах постійного застосування комп'ютерних технологій. Вважаємо, що особливу увагу слід звернути на використання комп'ютерних технологій в оперативному обліку.

Висновки. За результатами дослідження можна скласти певну картину того, що пріоритетними напрямками в розвитку бухгалтерії є:

- наближення бухгалтерського і податкового обліку;
- дослідження історичних аспектів розвитку нових бухгалтерських категорій;
- удосконалення теоретичних основ обліку з урахуванням найкращих наукових здобутків представників різних національних шкіл обліку;
- використання комп'ютерних технологій в оперативному обліку.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Ще раз про бухгалтерський облік як науку. Вісник ЖДТУ / Економічні науки.- Житомир: ЖДТУ, 2005. - № 2 (32). - С. 3-19.
2. Голов С. Бухгалтерський облік: спогади про майбутнє.- Бухгалтерія. – 2005.- № 29 (652).- С. 11-12.

Пасько Т.О. Особливості сучасного стану розвитку обліку в Україні / Т.О. Пасько // Вісник Харківського політехнічного інституту. – 2006. – № 1. – С. 114-118.